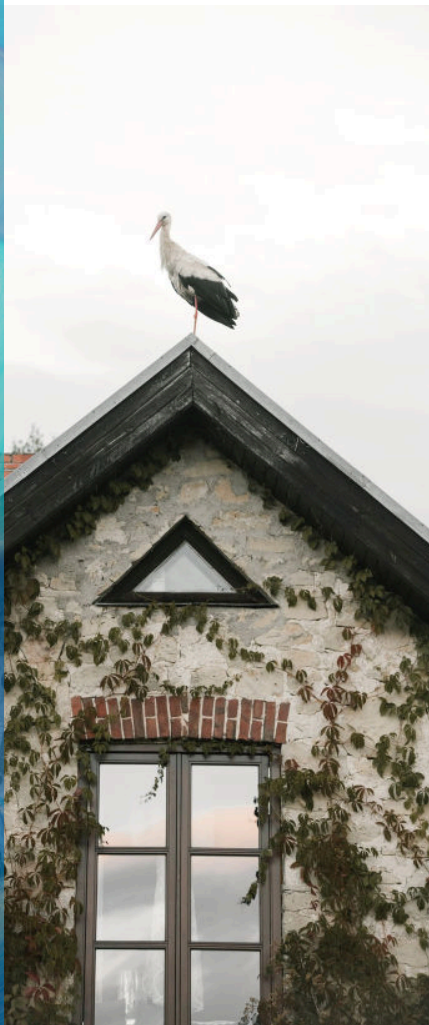

LAPSESAAMISE SOOV?

On tavaline, et unistus lapsi saada jääb täitumata. Paljud jagavad samasuguseid mõtteid, tundeid ja kogemusi.

Lapsesaamise soov?

Kas soovid last saada? Oled ehk proovinud rasedaks jääda aga rasedus ei ole alanud või on katkenud. Võib olla ei ole rasedus praegu võimalik. Su peres on ehk juba lapsi, kuid lapsi juurde ei ole tulnud.

On tavaline, et unistus lapsi saada jääb täitumata. Paljud jagavad samasuguseid mõtteid, tundeid ja kogemusi.

Iga viies viljakas eas olev inimene seisab silmitsi tahtmatu viljatusega. Põhjuseks võivad olla viljatusega seotud probleemid või muud füsioloogilised põhjused. Vahel ei õnnestu viljatuse põhjust välja selgitada. Eluolust tingitud lastetuse taustaks võivad olla näiteks erinevused laste saamise soovis või kaaslase puudumine.

Meditsiinist võib leida tihti abi. Kui rasedus ei ole alanud aasta jooksul või kui alanud rasedus katkeb korduvalt, võib abi olla uuringutest. Uuringutega tehakse kindlaks viljatuse võimalikud põhjused. Vahel viljatuse põhjused ei selgu.

Tahtmatu viljatus kui kogemus

Paljude inimeste jaoks on tahtmatu lastetus täiskasvanuelu üks suurimaid kriise. Mõnikord mõjutab kriisi ja selle käsitlemist lapsesoojija lähedaste suhtumine ja nende soovid. Kõik tahtmatu lastetuse vormid on seotud inimese enda kogemusega, mis tuleneb lapsesaamise soovi mitte täitumisest.

Tahtmatu lastetus kui kogemus mõjutab kõiki eluvaldkondi. Viljatuskriis võib pöörata tagurpidi enesekogemuse, mõjutada arusaama oma identiteedist ja panna proovile enesekindluse elu suhtes.

Viljatus mõjutab sageli paarisuhet ja muid sotsiaalseid suhteid, nagu läbisaamine sõprade või õdede-vendadega. Viljatus on sotsiaalse mõjuga kogemus: enda olukorda võrreldakse eakaaslastega. Paljud inimesed, kes on tahtmatult lastetud, tunnevad, et see mõjutab ka nende tööelu.

Teistelt inimestelt vajatakse mõistmist ja tuge. Paljud inimesed, kes on tahtmatult lastetud, jäävad aga toetuseta ja tõmbuvad endasse. Ärge jääge üksi, vaid küsige abi oma tervishoiutöötajalt.

Viljatusravi Soomes

Soomes ravitakse viljatust riiklikus ja erateravishoius. Viljatusraviks riiklikus tervishoius on vaja esmatasandi tervishoiu saatekirja. Saatekirja võib teha ka erateravishoiuarst või näiteks günekoloog.

Viljatusravi on Soomes reguleeritud viljatusravi seadusega ^{*)}. Ravi võivad saada iseseisvad naised, naispaarid ning naine-mees paarid, kes kasutavad oma või annetatud sugurakke. Surrogaatemaadusele suunatud ravi on Soomes viljatusravi seadusega keelatud. Umbes 6 % kõikidest Soomes sündivatest lastest sünnib viljatusravi abil (Soome Tervise ja Heaolu Instituut THL 2024).

^{*)} <https://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/2006/en20061237.pdf>.

Viljatusravi meetodid

Viljatusravi on mitut tüüpi. Arutage võimalusi oma raviarstiga.

Ravi tüübid hõlmavad järgmist:

- ovulatsiooni või sperma tootmise suurendamine
- inseminatsioon (IUI)
- kehaväliline viljastamine (IVF/ICSI)
- külmutatud embrüo siirdamine (PAS)

Psühholoogiline tugi viljatusravi ajal

Raviga seotud ebakindlus ja pettumus, kui ravi ei anna tulemusi, võib olla psühholoogiliselt väga raske. Raviprotsessi oluline osa peaks alati olema ja ka psühholoogiline tugi. Kui tunned, et vajad toetust, peaksid sellest raviarstile rääkima. Koos saab mõelda, millist tuge vaja on.

Kogemusnõustaja tugi on toonud paljudele inimestele abi oma kogemuste ja tunnete struktureerimisel. Rääkimine inimestega, kes on sama asja kogenud, parandab enesetunnet ja soodustab heaolu.

Lastetute ühing Simpukka ry

Simpukka ry on tahtmatu lastetuse ülesoomeline ekspertorganisatsioon ja lastetute kogukond. Pakume kogemusnõustaja tuge ja ajakohast infot viljatuse kui nähtuse ja kogemuse kohta ning edendame lastetute heaolu.

Simpukka jälgib lastetute huve ja mõjutab lastetuid puudutavaid otsuseid.

Simpukka Helminauha-projekt (<https://helminauha.info/in-english/>) toodab teavet ja tuge doonormunaraku abil last soovivatele ja lapse saanud peredele, doonormunaraku abil sündinud inimestele ning professionaalidele.

Simpukka ry
0400 844 823
simpukka@simpukkary.fi
 simpukkary.fi, helminauha.info

Jälgi Simpukkat ja Helminauha projekti sotsiaalmeedias!

